

PER BOYE HANSEN

Umělecký ředitel Opery Národního divadla a Státní opery

opera

Do Státní opery se po 101 letech vrací hudební komedie Alexandra Zemlinského *Šaty dělají člověka*

Režie působivého operního titulu na pomezí komedie a alegorické pohádky se ujala špičková nizozemská režisérka Jetske Mijnsen, hudebního nastudování litevská dirigentka Giedrė Šlekytė. Obě umělkyně spolupracují s Operou Národního divadla a Státní operou poprvé. Inscenace je součástí cyklu Musica non grata, který se od roku 2020 věnuje ožívování tvorby skladatelů první poloviny 20. století pronásledovaných nacistickým režimem. Projekt, který je realizován s finanční podporou Velvyslanectví Spolkové republiky Německo v České republice, vstupuje touto produkcí do své závěrečné fáze.

„Opera *Šaty dělají člověka* přivádí na jeviště úžasnou a zároveň velmi podivnou směsici charakterů. Každá z postav věří, že svazek s tajemným hrabětem jí přinese šťastnější život, žádná však vlastně netuší, co může tímto spojením získat. Což je v dnešní době téma ohromně aktuální. Kolik z nás následuje někoho, kdo pro nás nemůže vůbec nic udělat, a my přesto věříme, že se nám to vyplatí?“ říká o Zemlinského díle **Jetske Mijnsen**, režisérka, která si na základě inscenací v prestižních evropských operních domech v Berlíně, Curychu, Drážďanech, Amsterdamu či Bruselu vysloužila u kritiky přízvisko „ta, jež dokáže zviditelnit hudbu“.

Příběh na libreto Lea Felda podle novely švýcarského spisovatele Gottfrieda Kellera *Lidé seldwylští* se rozehrává v momentě, kdy se na náměstí provinčního, snad i trochu nudného městečka Goldachu objeví tajemný, elegantní kočár s ještě tajemnějším, romanticky vyhlížejícím cizincem... „Tohle dílo má v sobě mnoho z vídeňského espritu a rozhodně nejede ‚v úsporném režimu‘, zejména ve dvou fantasticky zkomponovaných mezihrách. Zemlinského hudba připomíná ohňostroj: je úžasně barevná a plná energie. A co mně osobně velmi imponuje, je půvab jednotlivých postav, velmi dobře vykreslených jak co do výběru hlasových oborů, tak temp,“ komentuje hudební stránku opery dirigentka **Giedrė Šlekytė**. Laureátka dirigentských soutěží v Kodani a na Kypru a držitelka nominací na Salzburg Festival Young Conductors Award 2015 a International Opera Award 2018 v kategorii „Objev roku“ má za sebou spolupráce s Bavorskou a Berlínskou státní operou či nedávný debut v Semperově opeře v Drážďanech.

Opera *Šaty dělají člověka* se váže k historii pražského Nového německého divadla. „Dílo sice mělo svou premiéru ve vídeňské Volksoper v roce 1910, Zemlinsky je však na počátku dvacátých let během svého působení na pozici šéfa opery Nového německého divadla přepracoval a tuto druhou verzi premiéroval na dnešním jevišti Státní opery 20. dubna 1922. Titulní role Wenzela Strapinského a jeho milé Nettchen tehdy ztvárnili rodák z Moravské Ostravy, vynikající tenorista Richard Kubla, a terezínská rodačka, sopranistka Maria Müller, která později udělala světovou kariéru mimo jiné i v Metropolitní opeře v New Yorku,“ zasazuje titul do historického kontextu dramaturgyně Opery Národního divadla a Státní opery **Jitka Slavíková**. V novodobé premiéře se v titulních rolích představí v českém debutu americký tenorista **Joseph Dennis**, jeden z vítězů Metropolitan Opera National Council Auditions 2015, aktuálně sólista Semperovy opery v Drážďanech, a v roli Nettchen sólistka Opery Národního divadla a držitelka Ceny Thálie 2022, sopranistka **Jana Sibera**. Na podobě inscenace se rovněž podílí světoznámý rakouský scénograf **Herbert Muraier**, jenž pravidelně spolupracuje s Královskou operou Covent Garden v Londýně, Bavorskou státní operou, Losangeleskou operou nebo proslulým operním festivalem v Glyndebourne, a kostýmní návrhářka a scénografka **Julia Berndt**, jež společně s Jetske Mijnsen v minulosti vytvořila několik mimořádně působivých produkcí.

„Alexander Zemlinsky je díky svému životnímu osudu nejen centrální postavou projektu *Musica non grata*, ale rovněž jednou z nejdůležitějších uměleckých osobností spojených s historií Státní opery. V Praze působil šestnáct let v letech 1911 až 1927 a za tu dobu z této metropole vytvořil jedno z nejvýznamnějších operních center Evropy, zároveň zde zkomponoval opery *Florentinská tragédie*, *Trpaslík* a svou *Lyrickou symfonii*, která zazněla v Praze dokonce ve světové premiéře. Státní opera dlouhodobě přispívá k renesanci jeho tvorby, v roce 1993 uvedla jednoaktovky *Florentinská tragédie* a *Trpaslík* pod názvem *Infantčiny narozeniny* a v roce 2000 operu *Bylo nebylo*. Poté, co jsme v roce 2021 oslavili 150. výročí jeho narození festivalem *Zemlinsky 150*, jsme velice hrdí, že cyklus *Musica non grata* pokračuje novou inscenací jeho zřídka uváděné opery *Šaty dělají člověka*,“ dodává umělecký ředitel Opery Národního divadla a Státní opery **Per Boye Hansen**.

Premiéry opery *Šaty dělají člověka* se uskuteční v pátek 24. a v neděli 26. února 2023 ve Státní opeře. Do konce června 2023 je plánováno šest repríz. Státní opera uvádí titul v německém originále s českými a anglickými titulky. Více informací a vstupenky na www.musicanongrata.cz a www.narodni-divadlo.cz.

Šaty dělají člověka (Kleider machen Leute)

Hudba: **Alexander Zemlinsky** (1871–1942)

Libreto: **Leo Feld** (1869–1924) podle novely **Gottfrieda Kellera** (1819–1890)

Premiéry 24. a 26. února 2023 ve Státní opeře

Reprízy: 3. 3. / 9. 3. / 18. 3. / 21. 5. / 11. 6. / 18. 6. 2023

Inscenační tým

Hudební nastudování: Giedrė Šlekytė

Režie: Jetske Mijnsen

Výprava: Herbert Muraucr

Kostýmy: Julia Berndt

Světelný design: Bernd Purkrabek

Choreografie: Dustin Klein

Sbormistr: Adolf Melichar

Dramaturg: Jitka Slavíková

Obsazení

Wenzel Strapinski: Joseph Dennis

První krejčovský tovaryš: Daniel Matoušek

Druhý krejčovský tovaryš: Michal Marhold

Úřední rada: Jaroslav Patočka

Nettchen: Jana Sibera

Melchior Böhni: Markus Butter

Adam Litumlei: Pavel Švingr

Paní Litumleiová: Sylva Čmugrová

Polykarpus Federspiel: Jan M. Hájek

Häberlein: Philippe Castagner

Paní Häberleinová: Stanislava Jirků

Pütschli-Nievergelt: Jan Hnyk

Hostinský: Ivo Hrachovec

Hostinská: Milena Stričević / Lucie Svačinková

Kočí: David Nykl

Kuchařka: Kristina Kubová / Eliška Mourečková

Sklepník: Nenad Milanović / Zdeněk Haas

Pikolík: Lucia Bildová / Alžběta Frošová

Orchestr Státní opery

Sbor Státní opery

Balet Opery Národního divadla

Fotogalerie

<https://1drv.ms/u/s!ApBE3x3pPyNihfJdl89Yz0XWj2CxGQ?e=ea0ls4>

© narodni-divadlo.cz / Serghei Gherciu

Detail inscenace: <https://bit.ly/3Ysf23C>

Kontakt press Musica non grata

Iva Nevoralová

PR & marketing Musica non grata

+420 608 028 054

i.nevoralova@narodni-divadlo.cz

Kontakt press Národní divadlo

Kateřina Motlová

PR Opery ND a SO

Tel: +420 725 712 443

k.motlova@narodni-divadlo.cz

Tomáš Staněk

Tiskový mluvčí ND

Tel: +420 605 207 249

t.stanek@narodni-divadlo.cz

Sociální sítě

facebook.com/groups/musicanongrata

facebook.com/ndopera

instagram.com/narodnidivadlo_opera

...a přece zní dál!

musicanongrata.cz

GENERÁLNÍ PARTNER

OFICIÁLNÍ PLATEBNÍ KARTA

PARTNEŘI NÁRODNÍHO DIVADLA

ŠKODA

AUTOCONT

V E R M O N T

PARTNEŘI INSCENACÍ

PARTNER PREMIÉROVÝCH VEČERŮ

MECENÁŠI NÁRODNÍHO DIVADLA

KOLOWRAT KRAKOVŠTÍ

Prof. Dr. Dadjá Altenburg-Kohl

GENERÁLNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER INSCENACÍ

mediální skupina **mafra**

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

 Český rozhlas